

**Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти**

Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

**КІНАХ КАТЕРИНА МИХАЙЛІВНА
ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕХНІКИ У МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ**

Магістерська робота

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
спеціальність 011 «Освітні педагогічні науки»

Науковий керівник:

доцент кафедри загальної педагогіки та

педагогіки вищої школи

кандидат педагогічних наук

Калагурка Х.І.

Львів-2023

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ.....	3
ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕХНІКИ.....	10
1.1. Трактування поняття педагогічної техніки у наукових джерелах.....	10
1.2. Розвиток педагогічної техніки в історичному вимірі.....	13
1.3. Компоненти педагогічної техніки.....	20
Висновки до першого розділу.....	33
РОЗДІЛ 2. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕХНІКИ У МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ.....	34
2.1. Чинники розвитку педагогічної техніки в майбутніх педагогів	34
2.2. Емпіричне дослідження рівня сформованості педагогічної техніки в майбутніх вчителів	41
2.3. Методичні рекомендації щодо формування педагогічної техніки у майбутніх вчителів	59
Висновки до другого розділу.....	64
ВИСНОВКИ.....	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	67
ДОДАТКИ.....	77

АНОТАЦІЯ

Кінах К.М. Магістерська робота на тему: «Формування педагогічної техніки у майбутніх вчителів» подана на здобуття магістерського рівня вищої освіти за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки». Львівський національний університет ім. Івана Франка. Львів, 2023 р.

Відповідно до теми та мети дослідження у роботі проаналізовано особливості формування педагогічної техніки у майбутніх вчителів. Досліджено сутність та структуру педагогічної техніки. *Об'єкт дослідження:* процес формування педагогічної техніки у майбутніх педагогів. *Предметом дослідження* особливості формування педагогічної техніки в майбутніх вчителів. *Мета дослідження* обґрунтувати чинники та особливості формування педагогічної техніки у майбутніх вчителів та емпірично з'ясувати рівень їх сформованості у потенційних педагогів.

Завдання дослідження:

1. Розкрити теоретичні підходи до розгляду явища педагогічної техніки.
2. Характеризувати компоненти педагогічної техніки.
3. Виявити особливості та чинники формування педагогічної техніки у майбутніх вчителів.
4. Проаналізувати рівень сформованості педагогічної техніки у майбутніх вчителів та розробити метод рекомендації для потенційних педагогів з розвитку педагогічної техніки.

Наукова новизна дослідження: розкрито теоретичні підходи до розгляду явища педагогічної техніки, виявлено особливості та чинники формування педагогічної техніки у майбутніх вчителів, емпірично перевірено рівень сформованості педагогічної техніки у потенційних педагогів, розроблено методичні рекомендації для майбутніх вчителів з розвитку педагогічної техніки. Практична цінність роботи полягає у тому, що теоретичні узагальнення, джерельна база, зміст додатків та методичні рекомендації можуть стати

підґрунтям науковопедагогічних пошуків, їх можна використовувати в навчальному процесі під час викладання педагогічних курсів «Майстерність педагогічної діяльності», «Професійна майстерність організатора та управлінця освітнього простору», «Педагогіка», а також ними можуть послуговуватися вчителі у професійній діяльності.

У магістерській роботі досліджено особливості формування педагогічної техніки у здобувачів педагогічної освіти. Розкрито сутність поняття «педагогічна техніка» на підставі опрацювання психолого-педагогічної літератури. Проаналізовано становлення педагогічної техніки як компонента педагогічної майстерності в історичному вимірі та з'ясовано витoki його формування. Узагальнено та порівнено підходи вчених до визначення основних складових педагогічної техніки: керування психо-фізичним станом, регуляція емоційної сфери, вербальні і невербальні засоби комунікації. Визначено чинники впливу щодо ефективного формування педагогічної техніки. За допомогою емпіричного дослідження (анкетування) перевірено вивчення трактування майбутніми вчителями явища педагогічної техніки та здійснено порівняльний аналіз результатів опитування серед студентів педагогічних спеціальностей. Розроблено методичні рекомендації для майбутніх вчителів з розвитку педагогічної техніки.

Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до них, загальних висновків, списку використаних джерел (72 позицій, із них 1 – іноземною мовою), 4 додатків, 2 таблиць та 18 рисунків. Загальний обсяг магістерської роботи становить 104 сторінки друкованого тексту.

Ключові слова: педагогічна техніка, педагогічна майстерність, вербальна та невербальна комунікація, психофізичний стан.

SUMMARY

Kinakh K.M. Master's thesis: "Formation of pedagogical technique in the process of teaching students in future teachers" submitted for the master's degree in higher education in specialty 011 "Educational, pedagogical sciences". Ivan Franko National University of Lviv. Lviv, 2023.

In accordance with the theme and purpose of the study, the paper analyzes the peculiarities of the formation of pedagogical technique in future teachers. The essence and structure of pedagogical technique are investigated. *The object of research:* the process of teaching and development of pedagogical technique in future teachers. *The subject of research* peculiarities of forming pedagogical technique in future teachers. *The purpose of the study* are to substantiate the factors and peculiarities of the formation of pedagogical techniques in future teachers and empirically determine the level of their formation in potential teachers.

The tasks are as follows:

1. to substantiate theoretical approaches to the phenomenon of pedagogical technique.
2. to characterize the components of pedagogical technique.
3. to identify the features and factors of formation of pedagogical technique in future teachers.
4. to analyze the level of formation of pedagogical technique in students and to develop a methodology of recommendations for future teachers on the development of pedagogical technique.

Scientific novelty of the research: theoretical approaches to the consideration of the phenomenon of pedagogical technique are revealed, features and factors of formation of pedagogical technique in future teachers are identified, the level of formation of pedagogical technique in potential teachers is empirically tested,

methodological recommendations for future teachers on the development of pedagogical technique are developed.

The practical value of the work lies in the fact that theoretical generalizations and comparisons, the source base, the content of the applications and methodological recommendations can become the basis for scientific and pedagogical research, they can be used in the educational process when teaching the pedagogical course "Pedagogical Skills" or introducing new disciplines as an option in the program; as well as by young teachers during their educational professional activities.

The master's thesis investigates the peculiarities of the formation of pedagogical technique in teacher education students. The essence of the concept of "pedagogical technique" is revealed on the basis of the study of psychological and pedagogical literature. The article analyzes the formation of pedagogical technique as a component of pedagogical skill in the historical dimension and reveals the origins of its formation. The approaches of scientists to the definition of the main components of pedagogical technique are generalized and compared: management of psycho-physical state, regulation of the emotional sphere, verbal and non-verbal means of communication. The factors of influence on the effective formation of pedagogical technique are determined. Using empirical research (questionnaire), the study of students' interpretation of the phenomenon of pedagogical technique was verified and a comparative analysis was carried out the results of the survey of students of pedagogical specialties. Methodological recommendations for teachers and future teachers on the effective mastery of pedagogical technique are developed.

The work consists of an introduction, two chapters, conclusions to them, general conclusions, a list of references (72 items, including 1 in a foreign language), 4 appendices, 2 tables and 18 figures. The total volume of the master's thesis is 104 pages of printed text.

Key words: pedagogical technique, pedagogical skills, verbal and non-verbal communication, psychophysical state.